

Тема. Як зимують комахи та риби?

Мета: Ознайомити учнів із життям комах і риб взимку. Збагати знання учнів про світ комах і риб та їх пристосування до умов навколишнього середовища; Розвивати мислення, кмітливість, спостережливість, пізнавальний інтерес; вміння порівнювати, аналізувати. Виховувати бережливе ставлення до природи як до рідного дому та гуманне ставлення до тварин.

Презентація.

https://docs.google.com/presentation/d/1tUeuLZnLydBPvZGM0caS2FbhI_8VQAezmt26hlyQrhE/edit?usp=sharing

Опорний конспект уроку для учнів

1. Організаційний момент

Слайд2. Ранкове коло.

2. Актуалізація опорних знань

Слайд3. Поміркуй.

Як одним словом можна назвати цих тварин?

Слайд4. Пригадаймо.

Як комахи готувалися до зими?

3. Вивчення нового матеріалу

Слайд5. Як зимують метелики?

Білан капустяний гине,
але його гусінь
перетворюється у лялечку
прикріплюється до
дерева, стіни будівлі.

Слайд6. Як зимує метелик Лимонниця?

Метелик лимонниця
восени не гине, а
згорнувши крильця,
ховаються в дупла, під
кору дерев, і сидять до
весни.

Слайд7. Як до зими готуються мурахи?

Мурахи, з приходом осені
шукають схованки у
підземних норах
мурашника. У своєму тілі
вони накопичують
особливу рідину, яка рятує
їх від лютих морозів.

Слайд8. Де зимує колорадський жук?

Колорадський жук, шукає схованку в ґрунті, і там перезимовує.

Слайд9. Як готується до зими жук сонечко?

Жук сонечко ховається в тріщинах дерев, під корою, в купах листя і впадають в сплячку.

Слайд10. Де взимку ховаються мухи та комарі?

Мухи та комарі також шукають схованки на горищі, в віконних рамах, у підвалах, старих дуплах і там чекають весни.

Слайд11. Метелик Совка озима.

Лялечка цього метелика зимує в ґрунті.

Слайд12. Попелиця.

**Комаха, яка все літо
живилася соком рослин,
гине.**

**Залишаються зимувати її
яйця. Вони прикріплені до
гілок дерев і не гинуть
навіть у лютий мороз.**

Слайд13. Пригадай.

**Як готуються
до зими оси?**

Слайд14. Фізкультхвилинка.

Слайд15. Джмелі

**Джмелі, так само
як і оси живуть
один рік.**

Слайд16. Довідничок.

**Молоді самки
джмелів
зимують в моху,
соломі і ґрунті.**

Слайд 17-21. Як зимують риби?

Зимовий період риби переносять по-різному. У них знижуються всі життєві процеси, більшість риб перестає харчуватися та живе коштом накопиченого влітку жиру. Вони спускаються ближче до дна. Температура під льодом зберігається не нижче +4 градусів.

Коропи і соми покриваються товстим шаром слизу, скупчуються в зимувальних ямах групами одного виду, та майже всю зиму не рухаються, притиснувшись один до одного.

Лини впадають в сплячку, зарившись в мул.

Карасю не страшно навіть промерзання води до самого дна, навесні лід відтане й риба живе далі.

Минь – найактивніша риба взимку. Вони підіймаються на верхів'я річки та відкладають ікру.

Слайд22. Що загрожує риbam взимку?

Лід вкриває поверхню водойми і не пропускає повітря, і життю риб загрожує – задуха.

Слайд23. Як допомогти риbam взимку?

Щоб врятувати риб від замору люди прорубують ополонки, і вставляють сніпки соломи або очерету, щоб по стеблах проходив у воду кисень.

4. Закріплення вивченого

Слайд24. Обери правильну відповідь.

З настанням холоду гинуть. Залишаються зимувати лише молоді самки.

Впадають в сплячку, зарившись в мул.

Яйця цієї комахи зимують на гілочках дерев, а сама комаха гине.

Лялечка цього метелика, зимує в ґрунті.

Не страшно промерзання води, навіть до самого дна.

Линок

Карась

Совка озима

Попелиця

Джмелі

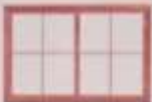

ЯК ЗИМУЮТЬ КОМАХИ ТА РИБИ

1. Познач ✓ істинні (правильні) твердження.

- ☐ Комарі зимують у різних щілинах, підвалах і погребях.
- ☐ Лалечка метелика совию зимою зимують у старих дулах.
- ☐ Лалечка білана напустиного зимує в кущі, ніс у стаді гусей жові спавла з паутини і листків.
- ☐ Усі джмелі зимують у моху, соломі, ґрунті.

2. З додаткових джерел відшукай інформацію про те, де зимують комахи. Упиши назви комх біля кож снованок. Скористайся словни з ДОВІДКИ.

ДОВІДКА: джміль, жула, жул-сонечко, комар, золототіля, жйця зимелиці, жйця метелика кронів'янки, лалечка білана напустиного.

3. Правдивий текст підресли, а вигаданий — обведи.

СОМ

Сом ласнує на самоті.
На самісінькому дні.
І в своїх саподних снах
Сом літє, наче птах.

Катерина Димант

4. Запиши, яка температура води взимку під льодом.

5. Обведи рибу, яка взимку йде на нерест.

Мішъ Короп Длн

6. Напиши, як люди ритують риб від замору.

7. Обведи смайлик, який відповідє твоєму настрою на уроці.

5. Рефлексія.

На уроці мені
дуже сподобалось.

На уроці мені
сподобалось.

На уроці мені
не сподобалось.

Опрацюй матеріал підручника на с. 16-18.

Виконай завдання в зошиті на с. 8-9.

Надсилай фото роботи на освітню платформу Нитан або ел. пошту
starikovanatasha1970@gmail.com

Бажаю успіхів у навчанні!